

163573 - حکم گفتن «بسم الله» در آغاز غذا و افزودن بر آن

سوال

آیا این درست است که شخص پیش از غذا به جای گفتن «بسم الله» بگوید: «بسم الله الرحمن الرحيم»؟ بین من و یکی از خواهران بر سر این موضوع بحث شد و من به او گفتم که کارش بدعت است اما او بر نظر خودش اصرار داشت. قول صحیح درباره این مساله چیست؟

پاسخ مفصل

صیغه مشروع برای گفتن در آغاز غذا «بسم الله» است زیرا عائشه . رضی الله عنها . روایت کرده که رسول الله . صلی الله علیه وسلم . فرمودند: «هرگاه کسی از شما خواست غذایی بخورد پس بگوید: بسم الله، پس اگر در آغازش فراموش کرد بگوید: بسم الله في أوله وآخره» به روایت ترمذی (۱۷۸۱) و شیخ آلبانی رحمه الله آن را صحیح می داند.

علما درباره گفتن «بسم الله الرحمن الرحيم» در آغاز غذا اختلاف کرده اند و بیشترشان بر این نظر هستند که این اضافه اشکالی ندارد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه . رحمه الله . می گوید: «اگر هنگام غذا بسم الله الرحمن الرحيم گوید خوب است زیرا این کامل تر است». (الفتاوی الكبرى: ۴۸۰ / ۵).

در «الموسوعة الفقهية» (۹۲ / ۸) آمده است: «فقها بر این هستند که بسم الله گفتن در آغاز غذا از سنتها است و صیغه اش این است: بسم الله و بسم الله الرحمن الرحيم...».

امام نووی . رحمه الله . می گوید: «از مهم ترین موارد این است که روش تسمیه را بدانند... و بهتر آن است که بگوید: بسم الله الرحمن الرحيم، و اگر بگوید بسم الله کافی است و سنت حاصل شده است». (الأذکار: ۱ / ۲۳۱).

حافظ ابن حجر . رحمه الله . در ادامه سخن ایشان می گوید: «برای ادعای وی بر بهتر بودن [بسم الله الرحمن الرحيم] دلیل خاصی ندیدم». (فتح الباری).

شیخ آلبانی . رحمه الله . می گوید: «می گویم: هیچ چیز بهتر از سنت پیامبر . صلی الله علیه وسلم . نیست و بهترین رهنمون، رهنمون محمد . صلی الله علیه وسلم . است پس اگر در تسمیه آغاز غذا چیزی جز «بسم الله» روایت نشده افزودن بر آن نیز جایز نیست چه رسد به آنکه افزون بر آن بهتر باشد زیرا گفتن چنین چیزی خلاف

حدیثی است که به آن اشاره نمودیم که: بهترین رهنمون، رهنمون محمد صلی الله علیه وسلم است» (السلسلة الصحيحة: ۱/ ۳۴۳).

بر این اساس بهتر آن است که به گفتن «بسم الله» در آغاز غذا اکتفا شود و بر آن نیافزاید اما اگر افزود و بسم الله الرحمن الرحیم گفت، نزد اکثر علما کارش اشکالی ندارد.

والله اعلم